

Ἐκ τῶν οὐσ. γ ὦ πα καὶ δίχτυ.

Δίκτυον κατάλληλον πρὸς ἀλιεύσιν γώπας ἐνθ' ἄν. : Τὸ γουπάτιδι πιάνεται μετὰ τὸ δίχτυ, μετὰ τὴν τράτα καὶ μετὰ τὸ γουπόδεχτο Τῆν. (Ἰστέρν.) Ἐρρίξαμε τὰ βωπόδιχτα κ' ἐπιμάκαμε δέκα κίλα βῶπες (κίλα = κιλά) Ἐρεικ. Νὰ μᾶς κρήνης βοῖο φέξη, νὰ πᾶμε ν' ἀσ'κώσωμε τὰ βωπόδιχτα (νὰ μᾶς μιλήσης προτοῦ ξημερώσῃ, νὰ πᾶμε νὰ σηκώσωμε τὰ γωπόδιχτα) αὐτόθ. Συνών. ἀθερίν ὁ δίχτυο, ἀφ' ὁ δίχτυο.

γωποκόφινο τό, Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Τριφυλ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γ ὦ πα καὶ κοφίρι.

Εἶδος ἀλιευτικοῦ κύρτου διὰ τοῦ ὁποίου ἀλιεύουν τὰς γώπας.

γωπολόγος ὁ, Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 430 γωπολόος Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 101.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ ὦ πα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λόγος, περὶ τῆς ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 247.

Ὁ ἀλιεύων γώπας, ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν ἀλιεῖαν γωπῶν ἐνθ' ἄν. : Συχνὰ παίρνανε μαζί τους καὶ κανένα γωπολόγο καὶ

ρίχνανε τὸ παραγάδι μετὰ τὴν βάρκα Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 430.

γωπούδι τό, ἐνιαχ. γουπούδ' Θάσ. Λῆμν. Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ ὦ πα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦδι.

Γωπάκι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. : Ξήβανα σήμια γουπούδια (ἀνέσυρα σήμερα γωπάκια) Σαμοθρ. Συνών. βλ. εἰς λ. γωπαρέλι.

γωπούλα ἡ, ἐνιαχ. βωπούλα Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὁθων. Παζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ ὦ πα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -οῦλα.

Γωπάκι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. : Δὲ γατεβαίνεις 'ς τὸ πόρτο νὰ πᾶμε γιὰ καμμιὰ βωπούλα μετὰ τὴν βάρκα; (πόρτο = λιμάνι) Ἐρεικ. Συνών. βλ. εἰς λ. γωπαρέλι.

γωπουλάκι τό, ἐνιαχ. βωπουλάκι Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὁθων. Παζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γ ὦ πα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Ἡ πολὺ μικρὰ γ ὦ πα, τὸ γωπάκι ἐνθ' ἄν. : Ἐνα τότσο βωπουλάκι ἐπούλανε 'ς τὸ πόρτο ὁ Τάτσης τοῦ Μπουρτουλή (τότσο = πολὺ μικρὸ) Ὁθων.

Δ

Δ, δ, δέλτα, τὸ τέταρτον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου, βλ. λ. δέλτα.

δ. 1) Διατηρεῖ τὴν ἀρχαίαν προφορὰν προηγουμένου τοῦ ν: ἀνδρας) ἀνδρας, δένδρον) δένδρο, ἐνδεκα) ἐνδεκα, μάνδαλο) μάνδαλο. Διὰ τὴν προφορὰν τοῦ φθόγγου βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀκαδ. Ἀναγν. 1², 18 κ.εξ. Ἀνθ. Παπαδόπ., Λεξικογρ. Δελτ. 3 (1941), 6. Γ. Κουρμούλ., Ἀθηνᾶ 53 (1949), 79. **2)** Ἀκούεται ἐπίσης ὡς d, διαλεκτικῶς, εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τὸ μέσον λέξεως εἰς μερικὰ ἰδιώματα, τὰ ὅποια ὑπέστησαν ξενικὴν ἐπίδρασιν: δαγκάνω) δαγκάνω, δάσκαλος) δάσκαλος, δέκα) δέκα, καρδιά) καρδιά, φοράδα) φοράδα, ἀπίδι) ἀπ-πίδι. Πβ. R. Dawkins, Asia Minor 49, 66, 75, 77 Ἀνθ. Παπαδόπ., Γραμμ. βορ. ἰδιωμ., 30 G. Rohlf, Histor. Gramm. Unterital. Gräz., 51. **3)** Ἀποβάλλεται διαλεκτικῶς α) ἐν μέσῳ λέξεως εὐρισκόμενον μεταξὺ φωνηέντων: ἀδελφός) ἀεφός, ἀδικος) αἰκος, ἀκρίδα) ἀκρία, γάιδας) γάιδας, ξόδι) ξόι. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 418 κ.εξ. K. Dieterich, Südl. Sporaden, 78 X. Παντελίδ., Φωνητ., 32 Δ. Οἰκονομίδ., Γλωσσικ. ἰδιωμ. Ἀπεράθ. Νάξ., 226 Α. Tsopanakis, Phonét., 88 M. Μιχαηλίδ.-Νουάρ., Ἀθηνᾶ 55 (1952), 24 Θ. Κωστάκ., Γραμμ. Τσακων., 46 Α. Καραναστ., Φωνητικ. ἰδιωμ. Κῶ, 52 K. Μηνᾶ, Ἰδιωμ. Καρπ., 31. **β)** Ἐν ἀρχῇ λέξεως: δαίμονας) αἰμόνας, δάφνη) ἀφνη, δάκρυον) ἀκρυο, δώνω) ὶν-νω. Ἡ ἀποβολὴ αὕτη προκαλεῖται ἐν συνεκφορᾷ, προηγουμένης λέξεως ληγούσης εἰς φωνῆν: τὸ δαμάλι) τό' αμάλι, ἢ δάφνη) ἢ ἀφνη, νὰ δώνω) νὰ ὶνω. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 32 Α. Τσοπανάκ., Ἰδιωμ. Χάλκ., 27 M. Μιχαηλίδ.-Νουάρ., ἐνθ' ἄν., 24 K. Μηνᾶ, Ἰδιωμ. Καρπ., 31. **γ)** Ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ ρ: δρεμόνι) ρεμόνι, δρακοντιά) ρακοντιά, δρυμός) ρυμό. Πβ. Θ. Κωστάκ., ἐνθ' ἄν., 46. **4)** Πρὸ τοῦ συνιζανο-

μένου ι τρέπεται μετ' αὐτοῦ α) εἰς j: διαβάζω) jaβάζω, διάβολος) jáβολος, ἀλυσίδια) ἀλυσίja, δεινράδια) δεινράja. Πβ. Dawkins, ἐνθ' ἄν. 75 κ.εξ. D. Oekonomid., Lautlehre, 118 Α. Τσοπανάκ., ἐνθ' ἄν., 27 Σ. Καρατζ., Ὑποκορ. Κύμ., 45 κ.εξ. G. Rohlf, ἐνθ' ἄν., 51. Τὸ φαινόμενον ἤδη ἐν παπύροις τοῦ 5ου μ.Χ. αἰ. Βλ. Preisigke - Bilabel, Sammelbuch griech. Urkund. Aegypt. 3 (1929), 7033, 40, 43 - 44 (αἰνιούγια ἀνδρικά δύο... λινούγια παρακκιδωτα καινούργια τρία... λινούγια ἄλλα μαλλωτά δύο), καὶ μεσν., ἰδ. Χρον. Μορ., στ. 1041 (ἐκδ. Schmitt «Ἀρματα εἶχασιν καλά, γιὰρίκια ἐφοροῦσαν») β) εἰς ζ: διάβολος) ζάβολος, διάζω) ζάζω, διαλέγω) ζαλέχον, δυό)ζό. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38 R. Dawkins, ἐνθ' ἄν., 76 Θ. Κωστάκ., ἐνθ' ἄν., 50 Α. Μπούτουρ., Ἀγωγή 1,6. Ἡ τροπὴ αὕτη τοῦ δ τελεῖται κατ' ἐπέκτασιν καὶ πρὸ τῶν ἀνοικτῶν φωνηέντων: δανλός) ζανλός, δάγκωμα) ζάγκωμα, δοντάγρα) ζοντάγρα, δέρονω) ζέρονω. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38 Α. Μπούτουρ., ἐνθ' ἄν., 7. **γ)** εἰς τζ: διάβολος)τζάβολος, διάκονος)τζάκονος, διάστερο)τζάστερο. Πβ. K. Foy, Lauts. griech. Vulgärspr., 55. **5)** Τρέπεται διαλεκτικῶς εἰς τοὺς συγγενεῖς φθόγγους: α) θ: ἀκρίδα) ἀκρίθα, καλαπόδι) καλαπόθι, λαμπάδες) λαμπάθες, συνείδησις) συνείθηση. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 421 K. Dieterich, ἐνθ' ἄν., 77 X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38. Τὴν αὐτὴν τροπὴν ὑφίσταται καὶ εἰς τὰ βόρ. ἰδιώμ., ὅταν εὐρίσκεται πρὸ ἀποβαλλομένου ι: βόιδι) βόιθ, δικέλλι) θ'κέλλ', δικράνι) θ'κράν', λουλούδι) λουλούθ', σκιάδι) σκιάθ'. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν., 45 R. Dawkins, ἐνθ' ἄν., 91. **β)** διὰ τοῦ θ εἰς φ: δικέλλι) θ'κέλλ') φ'κέλλ', δικώλι) θ'κούλ') φ'κούλ'. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν., 45. **γ)** εἰς τ: ἀπίδι) ἀπίτ', καρύδι) καρύτ', ραδίγια) ρατίγια, λειχούδης) λειχούτης. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν.,

